

“ยัง”: การศึกษาเชิงประวัติ

นางสาวสุรีเนตร จรัสจรุงเกียรติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2551
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

/jan/: A DIACHRONIC STUDY

Miss Sureenate Jaratjarungkiat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Thai

Department of Thai

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

510260

หัวข้อวิทยานิพนธ์

“ยัง”: การศึกษาเชิงประวัติ

โดย

นางสาวสุรีเนตร จรัสจรวงเกียรติ

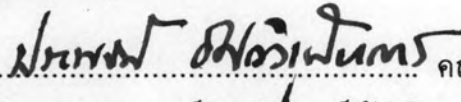
สาขาวิชา

ภาษาไทย

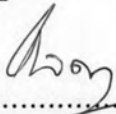
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

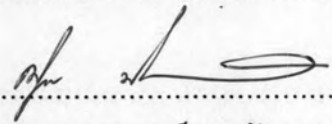
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพร พานโพธิ์ทอง

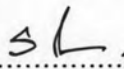
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพจน์ อัสววิรุฬหการ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชลดา เรืองรักษ์ลิขิต)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพร พานโพธิ์ทอง)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.วิภาส โพธิ์แพทย์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชลธิชา บำรุงรักษ์)

สุรินทร์ จรัสจรัสเกียรติ : “ยัง”: การศึกษาเชิงประวัติ. (/jan/: A DIACHRONIC STUDY)
 อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผศ.ดร.ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 255 หน้า.

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาหน้าที่ทางไวยากรณ์และความหมายของคำว่า “ยัง” ตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน อีกทั้งยังศึกษากระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า “ยัง” ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้ แบ่งออกเป็น 5 สมัย ได้แก่ (1) สมัยสุโขทัย (2) สมัยอยุธยาถึงรัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ (3) สมัยรัชกาลที่ 4 ถึง 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ (4) สมัยรัชกาลที่ 6 ถึง 8 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ และ (5) สมัยรัชกาลปัจจุบัน

ผลการวิจัยพบว่า คำว่า “ยัง” ในแต่ละสมัย แสดงหน้าที่ทางไวยากรณ์ได้ 4 หน้าที่ ได้แก่ (1) คำว่า “ยัง” ที่เป็นคำกริยา ในสมัยสุโขทัยมี 3 ความหมาย ได้แก่ ‘มีอยู่’ ‘อยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง’ และ ‘ครอบครอง’ ในสมัยอยุธยาถึงรัชกาลที่ 3 มี 3 ความหมายเช่นกัน ได้แก่ ‘มีอยู่’ ‘อยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง’ และความหมายป้องกันการขีด ในสมัยรัชกาลที่ 4 ถึง 5 และสมัยรัชกาลที่ 6 ถึง 8 พบเพียง 2 ความหมาย ได้แก่ ‘มีอยู่’ และความหมายป้องกันการขีด และสมัยปัจจุบันเหลือความหมายป้องกันการขีดเพียงความหมายเดียว ซึ่งปรากฏในบริบทที่จำกัด พัฒนาการในเชิงประวัติแสดงให้เห็นว่าคำกริยา “ยัง” จะมีความหมายน้อยลง เมื่อเข้าใกล้สมัยปัจจุบันมากขึ้น (2) คำว่า “ยัง” ที่เป็นคำช่วยหน้ากริยา พบว่าในทุกสมัยมีความหมายเดียว คือ การณ์ลักษณะ ‘คงอยู่’ (3) คำว่า “ยัง” ที่เป็นคำบุพบท ในสมัยสุโขทัยมี 1 ความหมาย คือ การก ‘จุดหมาย’ ในสมัยอยุธยาถึงรัชกาลที่ 3 สมัยรัชกาลที่ 4 ถึง 5 และสมัยรัชกาลที่ 6 ถึง 8 มี 2 ความหมาย ได้แก่ การก ‘สถานที่’ และการก ‘จุดหมาย’ ในสมัยปัจจุบัน คำบุพบท “ยัง” ต้องปรากฏร่วมกับคำกริยาแสดงการเคลื่อนที่เสมอ โดยเฉพาะคำว่า “ไป” หรือ “มา” ดังนั้นคำบุพบท “ยัง” ในสมัยปัจจุบันจึงมีความหมายป้องกันการก ‘จุดหมาย’ เท่านั้น และ (4) คำว่า “ยัง” ที่เป็นคำเชื่อมอนุพากย์ ในสมัยสุโขทัย มี 1 ความหมาย คือ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอนุพากย์แบบ ‘การเสริม’ ในสมัยอยุธยาถึงรัชกาลที่ 3 คำเชื่อมอนุพากย์ “ยัง” แสดงความสัมพันธ์แบบ ‘การขัดแย้งกับสิ่งที่ควรจะเป็น’ เพิ่มอีก 1 ความหมาย และสมัยรัชกาลที่ 4 ถึง 5 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ก็แสดงความสัมพันธ์แบบ ‘การขัดแย้งแบบเปรียบเทียบ’ เพิ่มขึ้นมาอีก 1 ความหมาย พัฒนาการในเชิงประวัติแสดงให้เห็นว่า ยิ่งเข้าใกล้สมัยปัจจุบันมากขึ้น คำเชื่อมอนุพากย์ “ยัง” มีการแสดงความหมายทางไวยากรณ์เพิ่มขึ้น

เส้นทางการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า “ยัง” มี 4 เส้นทาง ได้แก่ (1) คำกริยา “ยัง” ที่หมายถึง ‘มีอยู่’ กลายเป็นคำช่วยหน้ากริยา (2) คำกริยา “ยัง” ที่หมายถึง ‘มีอยู่’ กลายเป็นคำเชื่อมอนุพากย์ (3) คำกริยา “ยัง” ที่หมายถึง ‘มีอยู่’ กลายเป็นคำกริยากริต และ (4) คำกริยา “ยัง” ที่หมายถึง ‘อยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง’ กลายเป็นคำบุพบท จากทั้ง 4 เส้นทางนี้ จะเห็นว่า 3 เส้นทางแรก มีต้นกำเนิดเดียวกัน คือ คำกริยา “ยัง” ที่หมายถึง ‘มีอยู่’ ส่วนเส้นทางสุดท้าย คำต้นกำเนิด คือ คำกริยา “ยัง” ที่หมายถึง ‘อยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง’ กริยาต้นกำเนิดทั้งสองนี้มีความสัมพันธ์กันทางความหมายในแง่ ‘สภาพที่มีอยู่’ นอกจากนี้กลไกการเปลี่ยนแปลงภาษาที่เกี่ยวข้องกับการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า “ยัง” มี 5 กลไก ซึ่งประกอบด้วย การขยายความหมายเชิงอุปลักษณ์ การเกิดความหมายทั่วไป การดูดซับความหมายบริบท การสูญฐานะของโครงสร้างในหน่วยประกอบ/การวิเคราะห์ใหม่ และการสูญลักษณะของหมวดคำเดิม

จากการศึกษาพบว่าพัฒนาการในเชิงประวัติและกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า “ยัง” แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไปและเป็นแบบทิศทางเดียว ซึ่งสอดคล้องกับการกลายเป็นคำไวยากรณ์ตามลักษณะที่เป็นสากล

ภาควิชา _____ ภาษาไทย _____
 สาขาวิชา _____ ภาษาไทย _____
 ปีการศึกษา _____ 2551 _____

ลายมือชื่อนิสิต _____ สุรินทร์ จรัสจรัสเกียรติ _____
 ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก _____

498 02157 22 : MAJOR THAI

KEYWORDS : GRAMMATICALIZATION / POLYSEMY / A DIACHRONIC STUDY / THAI SUREENATE JARATJARUNGKIAT: /jarj/: A DIACHRONIC STUDY.

ADVISOR : ASST.PROF.NATTHAPORN PANPOTHONG, Ph.D., 255 pp.

The present study aims at investigating the functions and the meanings of /jarj/ from the Sukhothai period to the present, as well as, the grammaticalization of the word. The data collected is divided into 5 periods: (1) Sukhothai, (2) Ayutthaya, Thonburi, and Ratanakosin from the reigns of King Rama I to King Rama III, (3) Ratanakosin from the reigns of King Rama IV to King Rama V, (4) Ratanakosin from the reigns of King Rama VI to King Rama VIII, and (5) Ratanakosin during the reign of the present King

It is found that /jarj/ in each period has 4 functions: (1) the verb – /jarj/ in the first period had 3 meanings: 'to exist', 'to stay or to be in/at', and 'to annex'. In the second period, /jarj/ also had 3 meanings: 'to exist', 'to stay or to be in/at', and 'causative usage'. In the third and fourth periods, /jarj/ had 2 meanings: 'to exist' and 'causative usage'. And in the last period, /jarj/ has only 1 meaning which is of the 'causative usage' used in some context. This diachronic study indicates that the verb /jarj/ tends to have fewer meanings towards the present. (2) the pre-verbal auxiliary – /jarj/ has only 1 meaning of the 'continuance aspect' in every period. (3) the preposition – in the first period, /jarj/ had 1 meaning indicating the case of 'goal'. In the second, the third, and the fourth periods, the word had 2 meanings including the case of 'locative' and 'goal'. In the last period, /jarj/ must occur with the motion verbs, especially /paj/ 'go' and /maa/ 'come'. Hence, the word has only 1 meaning indicating the case of 'goal'. (4) the conjunction – in the first period, /jarj/ had only 1 meaning of the 'additive relation'. The new meaning of 'adversative relation' found in the concessive construction was added in the second period. In the last periods, the word that has the meaning of 'adversative relation' is found in the context of the comparative construction. The study also reveals that the conjunction /jarj/ tends to develop more grammatical meanings towards the present.

Another major finding in the present study is that the historical development of /jarj/ has 4 pathways: (1) the transition from the verb meaning 'to exist' to the pre-verbal auxiliary (2) the transition from the verb meaning 'to exist' to the conjunction (3) the transition from the verb meaning 'to exist' to the causative verb, and (4) the transition from the verb meaning 'to stay or to be in/at' to the preposition. Notice that the verb meaning 'to exist' is the source of the first 3 pathways. On the other hand, the verb meaning 'to stay or to be in/at' is the source of the last pathway. However, these 2 sources share the core meaning, i.e. 'persistent state'. It is also found that the historical development of /jarj/ involves 5 mechanisms including metaphorical extension, generalization, absorption of contextual meaning, loss of constituent structure/reanalysis, and decategorialization.

In conclusion, the grammaticalization of /jarj/ found in the data collected coincides with the universal characteristics of grammaticalization in term of gradualness and unidirectionality.

Department : Thai
Field of Study : Thai
Academic Year : 2008

Student's Signature *Sureenate J.kiat*
Advisor's Signature *Natthaporn Panpoothong*

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพร พานโพธิ์ทอง ที่กรุณา
รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ทำให้ผู้วิจัยได้ศึกษาหัวข้อที่ตนเองสนใจ และขอกราบขอบพระคุณอาจารย์
ที่ได้ให้ความรู้ แนะนำแนวคิด และให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้วิจัย ตลอดจนสละเวลาตรวจทานแก้ไข
วิทยานิพนธ์ อีกทั้งยังคงคอยดูแลเอาใจใส่ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา ความกรุณาของอาจารย์
ถือเป็นส่วนสำคัญยิ่งที่ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งใจเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย
รองศาสตราจารย์ ดร.ชลดา เรืองรักษ์ลิขิต รองศาสตราจารย์ ดร.ชลธิชา บำรุงรักษ์ และอาจารย์
ดร.วิภาส โพธิ์แพทย์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ให้ข้อแนะนำและข้อแก้ไขอันมีประโยชน์ จนทำให้
วิทยานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.เทพี จรัสจรุงเกียรติ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแก่
ผู้วิจัยในทุกเรื่อง โดยเฉพาะเรื่องภาษาไทยสมัยเก่า ทั้งยังอนุเคราะห์เอกสารข้อมูลให้แก่ผู้วิจัยด้วย

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย และคณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร.ราตรี ธีนวารชร ผู้ช่วยศาสตราจารย์พนมพร นิรัญทวี
อาจารย์สังวาลย์ คงจันทร์ อาจารย์ ดร.ธีรนุช โชคสุวณิช ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรทิพย์ เจ็ดจินนภา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติณี สิทธิเกษร อาจารย์ ดร.ศิริพร ภักดีผาสุข และอาจารย์ ดร.ปรมินทร์ จารูวร
ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ให้กำลังใจ และให้ความปรารถนาดีแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ในระหว่างการทำวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้รับทุนสนับสนุนจาก “มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์
พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี” ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งใน
พระมหากรุณาธิคุณของทั้งสองพระองค์เป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการมูลนิธิฯ
ไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ทุกคน ในภาควิชาภาษาไทยและภาควิชา
ภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทั้งทุกคนในภาควิชาภาษาไทย
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่เป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยเสมอ

ขอขอบคุณคุณสมบุญ โพธิ์ทอง และคุณแมธิรา อรุณลี้มสวัสดิ์ ที่คอยเตือนสติ ให้
ข้อคิดและกำลังใจ รวมทั้งคอยช่วยเหลือผู้วิจัยในทุก ๆ เรื่อง และขอขอบคุณคุณวรุณญา อัจฉริยบดี
ที่ช่วยพิสูจน์อักษรในวิทยานิพนธ์เล่มนี้

ที่สำคัญ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และคุณอา รวมทั้งทุก ๆ คนใน
ครอบครัว ที่สนับสนุนการเรียน คอยเป็นกำลังใจ ให้ความรัก และดูแลผู้วิจัยอย่างดียิ่งตลอดมา

สุดท้าย คุณประโยชน์อันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขออุทิศแด่คุณย่า
จินตนา จรัสจรุงเกียรติ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฏ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	4
1.5 ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	4
1.6 วิธีดำเนินการวิจัย.....	18
1.7 นิยามศัพท์.....	19
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	20
1.9 สัญลักษณ์ที่ใช้ในงานวิจัย.....	20
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	
2.1 แนวคิดหรือทฤษฎีที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์.....	22
2.1.1 การกลายเป็นคำไวยากรณ์.....	22
2.1.2 คำหลายหน้าที่.....	36
2.1.3 การจำแนกหมวดคำในภาษาไทย.....	37
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
2.2.1 งานวิจัยที่ศึกษาเรื่องการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทย.....	40
2.2.2 งานวิจัยที่ศึกษาคำว่า “ยัง” ในภาษาต่างสมัย.....	67
2.2.3 งานวิจัยที่กล่าวถึงคำว่า “ยัง” ในหมวดคำต่าง ๆ.....	68

บทที่ 3 เกณฑ์การจำแนกหมวดคำของคำว่า “ยัง”

3.1 การจำแนกหมวดคำของคำว่า “ยัง” ด้วยเกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์.....	71
3.1.1 เกณฑ์การเป็นองค์ประกอบของส่วนของประโยค.....	71
3.1.2 เกณฑ์ตำแหน่งของคำว่า “ยัง” ในประโยค.....	73
3.1.3 เกณฑ์การเป็นองค์ประกอบของหน่วยสร้างหน่วยเดียวกันกับนามวลีที่ตามหลัง.....	76
3.2 การจำแนกหมวดคำของคำว่า “ยัง” ด้วยเกณฑ์ทางอรรถศาสตร์.....	79
3.2.1 คำกริยา “ยัง”.....	79
3.2.2 คำช่วยหน้ากริยา “ยัง”.....	80
3.2.3 คำบุพบท “ยัง”.....	82
3.2.4 คำเชื่อมอนุพากย์ “ยัง”.....	83
3.3 ลักษณะอื่น ๆ ของคำว่า “ยัง” ที่ปรากฏในหมวดคำต่าง ๆ.....	84
3.3.1 คำกริยา “ยัง”.....	84
3.3.2 คำช่วยหน้ากริยา “ยัง”.....	86
3.3.3 คำเชื่อมอนุพากย์.....	88

บทที่ 4 หมวดคำและความหมายของคำว่า “ยัง” ตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน

4.1 คำกริยา “ยัง” ในสมัยต่างๆ.....	93
4.1.1 สมัยสุโขทัย.....	94
4.1.2 สมัยอยุธยาถึงรัชกาลที่ 3.....	99
4.1.3 สมัยรัชกาลที่ 4 ถึงรัชกาลที่ 5.....	103
4.1.4 สมัยรัชกาลที่ 6 ถึงรัชกาลที่ 8.....	106
4.1.5 สมัยปัจจุบัน (รัชกาลที่ 9 ถึง พ.ศ. 2551).....	108
4.1.6 สรุปการวิเคราะห์ความหมายของคำกริยา “ยัง” ตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน.....	112

	หน้า
4.2 คำช่วยหน้ากริยา “ยัง” ในสมัยต่างๆ.....	113
4.2.1 สมัยสุโขทัย.....	113
4.2.2 สมัยอยุธยาถึงรัชกาลที่ 3.....	114
4.2.3 สมัยรัชกาลที่ 4 ถึงรัชกาลที่ 5.....	115
4.2.4 สมัยรัชกาลที่ 6 ถึงรัชกาลที่ 8.....	115
4.2.5 สมัยปัจจุบัน (รัชกาลที่ 9 ถึง พ.ศ. 2551).....	116
4.2.6 สรุปการวิเคราะห์ความหมายของคำช่วยหน้ากริยา “ยัง” ตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน.....	117
4.3 คำบุพบท “ยัง” ในสมัยต่างๆ.....	118
4.3.1 สมัยสุโขทัย.....	118
4.3.2 สมัยอยุธยาถึงรัชกาลที่ 3.....	118
4.3.3 สมัยรัชกาลที่ 4 ถึงรัชกาลที่ 5.....	122
4.3.4 สมัยรัชกาลที่ 6 ถึงรัชกาลที่ 8.....	125
4.3.5 สมัยปัจจุบัน (รัชกาลที่ 9 ถึง พ.ศ. 2551).....	127
4.3.6 สรุปการวิเคราะห์ความหมายของคำบุพบท “ยัง” ตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน.....	129
4.4 คำเชื่อมอนุพากย์ “ยัง” ในสมัยต่างๆ.....	132
4.4.1 สมัยสุโขทัย.....	132
4.4.2 สมัยอยุธยาถึงรัชกาลที่ 3.....	133
4.4.3 สมัยรัชกาลที่ 4 ถึงรัชกาลที่ 5.....	135
4.4.4 สมัยรัชกาลที่ 6 ถึงรัชกาลที่ 8.....	137
4.4.5 สมัยปัจจุบัน (รัชกาลที่ 9 ถึง พ.ศ. 2551).....	140
4.4.6 สรุปการวิเคราะห์ความหมายของคำเชื่อมอนุพากย์ “ยัง” ตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน.....	142
4.5 คำว่า “ยัง” ที่มีคุณสมบัติของคำ 2 ชนิด.....	143
4.5.1 คำกริยา “ยัง” ที่มีความหมาย ‘มีอยู่’ หรือ คำช่วยหน้ากริยา “ยัง”.....	143
4.5.2 คำกริยา “ยัง” ที่มีความหมาย ‘อยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง’ หรือ คำบุพบท “ยัง”.....	146
4.5.3 คำกริยา “ยัง” ที่มีความหมาย ‘มีอยู่’ หรือ คำเชื่อมอนุพากย์ “ยัง”.....	147

บทที่ 5 กระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า “ยัง”

5.1 กลไกการเปลี่ยนแปลงภาษาที่เกิดขึ้นในกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ ของคำว่า “ยัง”.....	150
5.1.1 กลไกการเปลี่ยนแปลงด้านความหมาย.....	150
5.1.1.1 การขยายความหมายเชิงอุปลักษณะ.....	151
5.1.1.2 การเกิดความหมายทั่วไป.....	157
5.1.1.3 การดูดซับความหมายปริบท.....	169
5.1.2 กลไกการเปลี่ยนแปลงด้านหน้าที่ทางไวยากรณ์.....	172
5.1.2.1 การสูญฐานะของโครงสร้างในหน่วยประกอบหรือการวิเคราะห์ใหม่.....	172
5.1.2.2 การสูญลักษณะของหมวดคำเดิม.....	181
5.2 เส้นทางการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า “ยัง”.....	191
5.3 ภาพรวมของการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า “ยัง”.....	197

บทที่ 6 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัย.....	205
6.2 อภิปรายผล.....	212
6.3 ข้อเสนอแนะ.....	221
รายการอ้างอิง.....	223
ภาคผนวก.....	236
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	255

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การแบ่งสมัยเอกสารของงานวิจัยที่ผ่านมาและช่วงเวลาที่งานวิจัยนั้นเก็บข้อมูล.....	5
2	การปรากฏของคำกริยา “ยัง” ในความหมายต่าง ๆ ตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน.....	112
3	การปรากฏของคำช่วยหน้ากริยา “ยัง” ที่ปรากฏร่วมกับกริยาแสดงสภาพและกริยาพลวัต ตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน.....	117
4	การปรากฏของคำบุพบท “ยัง” ในความหมายต่าง ๆ ตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน.....	130
5	การปรากฏของคำเชื่อมอนุพากย์ “ยัง” ในความหมายต่าง ๆ ตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน.....	143
6	การสูญเสียลักษณะของหมวดคำเดิม จากหมวดคำกริยา “ยัง” ไปเป็นคำช่วยหน้ากริยา “ยัง” และคำบุพบท “ยัง”	187
7	การสูญเสียลักษณะของหมวดคำเดิม จากคำกริยา “ยัง” ไปเป็นคำเชื่อมอนุพากย์ “ยัง”	189
8	การเปรียบเทียบระหว่างการเปลี่ยนแปลงของคำว่า “ยัง” ที่ได้จากการวิเคราะห์ผ่านกลไกของ Bybee (2003) เสนอไว้ และการเปลี่ยนแปลงของคำว่า “ยัง” ในเชิงประวัติ.....	189
9	การเปลี่ยนแปลงแบบทิศทางเดียวของกลไกการเปลี่ยนแปลงภาษาที่เกิดขึ้นในกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า “ยัง”	203
10	พัฒนาการในเชิงประวัติของคำว่า “ยัง” ที่แสดงการเปลี่ยนแปลงแบบทิศทางเดียว.....	204
11	หมวดคำและความหมายของคำว่า “ยัง” ตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงสมัยปัจจุบัน...	207

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	การจำแนกหมวดคำด้วยเกณฑ์การเป็นองค์ประกอบของส่วนของประโยค....	72
2	การจำแนกหมวดคำด้วยเกณฑ์ตำแหน่งของคำว่า “ยัง” ในประโยค.....	75
3	ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยต่าง ๆ ในตัวอย่างที่ (8).....	77
4	ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยต่าง ๆ ในตัวอย่างที่ (9).....	77
5	การจำแนกหมวดคำด้วยเกณฑ์การเป็นองค์ประกอบของหน่วยสร้างหน่วยเดียวกัน.....	78
6	การจำแนกหมวดคำของคำว่า “ยัง” ด้วยเกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์.....	78
7	ลักษณะร่วมกันระหว่างคำบุพบท “ยัง” ที่มีความหมายบ่งการก ‘สถานที่’ และความหมายบ่งการก ‘จุดหมายที่เป็นสถานที่’.....	131
8	ลักษณะร่วมกันระหว่างคำบุพบท “ยัง” ที่มีความหมายบ่งการก ‘จุดหมาย’ ทั้ง 3 แบบ.....	131
9	การขยายความหมายเชิงอุปลักษณะของคำกริยา “ยัง” ที่มีความหมายว่า ‘มีอยู่’ ตามแนวคิดของ Heine, Claudi และ Hünemeyer (1991).....	153
10	พัฒนาการด้านความหมายของคำบุพบท “ยัง” ตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน	154
11	พัฒนาการด้านการปรากฏร่วมกับนามวลีของคำบุพบท “ยัง” ตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน.....	156
12	การเกิดความหมายทั่วไปของคำกริยา “ยัง” ที่มีความหมายว่า ‘มีอยู่’.....	157
13	พัฒนาการในเชิงประวัติของคำกริยา “ยัง” ที่มีความหมายว่า ‘มีอยู่’.....	158
14	การเกิดความหมายทั่วไปจากคำกริยา “ยัง” ไปเป็นคำช่วยหน้ากริยา “ยัง”....	160
15	พัฒนาการในเชิงประวัติของคำกริยา “ยัง” ที่มีความหมายว่า ‘มีอยู่’ และคำช่วยหน้ากริยา “ยัง”.....	161
16	การเกิดความหมายทั่วไปจากคำกริยา “ยัง” ไปเป็นคำบุพบท “ยัง”.....	162
17	พัฒนาการในเชิงประวัติของคำกริยา “ยัง” ที่มีความหมายว่า ‘อยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง’ และคำบุพบท “ยัง”.....	162
18	การเกิดความหมายทั่วไปจากคำกริยา “ยัง” ไปเป็นคำเชื่อมอนุพากย์ “ยัง”...	164
19	พัฒนาการในเชิงประวัติของคำกริยา “ยัง” ที่มีความหมายว่า ‘มีอยู่’ และคำเชื่อมอนุพากย์ “ยัง”.....	165
20	พัฒนาการในเชิงประวัติของคำเชื่อมอนุพากย์ “ยัง”.....	167
21	การดูดซับความหมายปริบทจากคำกริยา “ยัง” ซึ่งมีความหมายประจำคำ ไปเป็นคำกริยาการีต “ยัง” ซึ่งแสดงความหมายทางไวยากรณ์.....	169

แผนภูมิที่	หน้า
22	การดูดซับความหมายปริบทจากคำกริยากริิต “ยัง” ซึ่งปรากฏในโครงสร้างกริิต ไปเป็นคำกริยากริิต “ยัง” ซึ่งปรากฏเดี่ยว..... 170
23	พัฒนาการในเชิงประวัติของคำกริยา “ยัง” ที่มีความหมายประจำคำและคำกริยากริิต “ยัง”..... 170
24	องค์ประกอบของวลี ในตัวอย่างที่ (44)..... 173
25	องค์ประกอบของวลี ในตัวอย่างที่ (45) 173
26	องค์ประกอบของวลี ในตัวอย่างที่ (46)..... 174
27	องค์ประกอบของวลี ในตัวอย่างที่ (47)..... 174
28	องค์ประกอบของวลี ในตัวอย่างที่ (48)..... 175
29	องค์ประกอบของวลี ในตัวอย่างที่ (49)..... 175
30	องค์ประกอบของวลี ในตัวอย่างที่ (50)..... 176
31	องค์ประกอบของวลี ในตัวอย่างที่ (51)..... 176
32	ความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ยัง” และหน่วยที่ตามหลังในตัวอย่างที่ (52)..... 177
33	ความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ยัง” และหน่วยที่ตามหลังในตัวอย่างที่ (53)..... 178
34	ความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ยัง” และหน่วยที่ตามหลังในตัวอย่างที่ (54)..... 179
35	ความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ยัง” และหน่วยที่ตามหลังในตัวอย่างที่ (55)..... 179
36	ความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ยัง” และหน่วยที่ตามหลังในตัวอย่างที่ (56)..... 180
37	ความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ยัง” และนามวลีที่ตามหลังในตัวอย่างที่ (69)..... 186
38	ความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ยัง” และนามวลีที่ตามหลังในตัวอย่างที่ (70)..... 186
39	เส้นทางการกลายเป็นคำไวยากรณ์ จากคำกริยา “ยัง” ที่มีความหมายว่า ‘มีอยู่’ ไปเป็นคำช่วยหน้ากริยา “ยัง”..... 191
40	พัฒนาการในเชิงประวัติของคำกริยา “ยัง” ที่มีความหมายว่า ‘มีอยู่’ และคำช่วยหน้ากริยา “ยัง”..... 191
41	เส้นทางการกลายเป็นคำไวยากรณ์ จากคำกริยา “ยัง” ที่มีความหมายว่า ‘อยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง’ ไปเป็นคำบุพบท “ยัง”..... 192
42	พัฒนาการของคำว่า “ยัง” ในเชิงประวัติของคำกริยา “ยัง” ที่มีความหมายว่า ‘อยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง’ และคำบุพบท “ยัง”..... 192
43	เส้นทางการกลายเป็นคำไวยากรณ์ จากคำกริยา “ยัง” ที่มีความหมายว่า ‘มีอยู่’ ไปเป็นคำเชื่อมอนุพากย์ “ยัง”..... 193
44	พัฒนาการของคำว่า “ยัง” ในเชิงประวัติของคำกริยา “ยัง” ที่มีความหมายว่า ‘มีอยู่’ และคำเชื่อมอนุพากย์ “ยัง”..... 193

แผนภูมิที่		หน้า
45	เส้นทางการเปลี่ยนแปลงจากคำกริยา “ยัง” ที่มีความหมายว่า ‘มีอยู่’ ไปเป็นคำกริยากริิต “ยัง”	194
46	พัฒนาการของคำว่า “ยัง” ในเชิงประวัติ จากคำกริยา “ยัง” ที่มีความหมายว่า ‘มีอยู่’ ไปเป็นคำกริยากริิต “ยัง”.....	195
47	ความสัมพันธ์ระหว่างเส้นทางการกลายเป็นคำไวยากรณ์หรือเส้นทางการเปลี่ยนแปลงทั้ง 4 เส้นทาง.....	196